Τίτλος: Η ανολοκλήρωτη επανάσταση
Οι ανθρωποκεντρικοί υπολογιστές και τι μπορούν να κάνουν για εμάς (*The unfinished revolution)*
Συγγραφέας: Μιχάλης Λ.Δερτούζος (*Michael L.Dertouzos, 1936-2001)*
Μετάφραση: Χρήστος Καψάλης
Εκδόσεις: "Νέα Σύνορα" - Α.Α.Λιβάνη
1η έκδοση: 2001 (πρωτ. 2000), **ISBN**: 960-14-0375-2, **Σελίδες**: 419

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η Ανολοκλήρωτη Επανάσταση προτείνει μια ριζικά καινούρια κατεύθυνση όσον αφορά την τεχνολογία πληροφοριών και τον τρόπο που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί προκειμένου να θέσει τα συστήματα υπολογιστών στην υπηρεσία των ανθρώπων... αντί για το αντίστροφο.

Η θεμελιώδης αλλαγή έχει ήδη καθυστερήσει. Καθώς τα άτομα και οι οργανισμοί σε όλο τον κόσμο παλεύουν να εκμεταλλευτούν τις δυνατότητες του Web, του Διαδικτύου και μιας στρατιάς καινούριων συσκευών, θέλουν να ξέρουν τι πρέπει να κάνουν.

Τα ΜΜΕ, οι πωλητές και οι ειδήμονες ανταποκρίνονται προτείνοντας χιλιάδες συμβουλές, τάσεις, δυνατότητες και επιλογές. Παρ' όλα αυτά, το κυρίαρχο αποτέλεσμα αυτής της φρενίτιδας είναι ένα αίσθημα βαθιάς σύγχυσης τόσο ανάμεσα στους απλούς χρήστες όσο και στους ειδικούς.

Η σύγχυση είναι δικαιολογημένη. Τελικά, όλη αυτή η καινούρια και συναρπαστική τεχνολογία μάς φέρνει σε «καλύτερη θέση»; Ή μήπως οδηγούμαστε προς μια μεγαλύτερη πολυπλοκότητα, ένα αυξημένο αίσθημα απογοήτευσης και ένα ανθρώπινο βάρος που θα αυξάνεται παράλληλα με τις συσκευές και τα προγράμματα που μας περιβάλλουν;

Είναι βέβαιο πως μπορούμε να οδηγηθούμε σε καλύτερη θέση με την τεχνολογία πληροφοριών. Αλλά όχι με την κατεύθυνση που έχουμε πάρει.

Χωρίς μια θεμελιωδώς καινούργια κατεύθυνση όσον αφορά τη χρήση των υπολογιστών, η σύγχυση θα χειροτερέψει και η Πληροφορική Επανάσταση θα παραμείνει ανολοκλήρωτη.

Η νέα προσέγγιση έχει αρχίσει να σχηματίζεται στο μυαλό μου εδώ και περισσότερο από μία δεκαετία, αν και μέχρι πρόσφατα δεν αποκρυσταλλώθηκε μαζί με ένα όνομα και ένα σχέδιο δράσης.

Ξεκίνησε λόγω της απογοήτευσης που αισθανθήκαμε, τόσο εγώ όσο και άλλοι όταν επιχειρήσαμε επανειλημμένα να χαλιναγωγήσουμε τους υπολογιστές για τις ανάγκες μας και τελικά ανακαλύψαμε ότι εμείς ήμαστε εκείνοι που καταλήγαμε να φοράμε το χαλινάρι.

Η ιδέα ενισχύθηκε καθώς αυξάνονταν οι πολυπλοκότητες των υπολογιστών, καθώς τα προγράμματα αποκτούσαν όλο και περισσότερες δυνατότητες που κανείς δε χρειαζόταν και καθώς οι άνθρωποι παγιδεύονταν όλο και πιο βαθιά στη χρήση συστημάτων που προσποιούνταν ότι άλλαζαν, ενώ παρέμεναν τελματώδη και απόμακρα στις ανθρώπινες ανάγκες.

Ονόμασα τη νέα προσέγγιση ανθρωποκεντρική χρήση των υπολογιστών, και τις μηχανές ανθρωποκεντρικές, για να δώσω έμφαση στο ότι από εδώ και πέρα, τα συστήματα υπολογιστών θα πρέπει να εστιάζουν στις ανάγκες και τις δυνατότητές μας, αντί να μας

αναγκάζουν να υποτασσόμαστε στις πολύπλοκες, ακατανόητες και μηχανιστικές τους λεπτομέρειες.

Οι ανθρωποκεντρικοί υπολογιστές δεν ανήκουν στη σφαίρα της φαντασίας. Μπορούν να δημιουργηθούν, αυτή τη στιγμή, με την υπάρχουσα και την αναπτυσσόμενη τεχνολογία. Μπορούμε ακόμη και να ξεκινήσουμε με τους υπολογιστές που ήδη έχουμε, αλλάζοντας απλώς τον τρόπο που τους χρησιμοποιούμε.

Αυτό το βιβλίο αναπτύσσει την ανθρωποκεντρική προσέγγιση εξηγώντας σε καθημερινή γλώσσα τις πέντε βασικές δυνάμεις που την καθορίζουν, τους τρόπους με τους οποίους οι άνθρωποι θα τη χρησιμοποιήσουν και τον αντίκτυπο που θα έχει στη ζωή μας.

Εκείνο που δεν κάνει το βιβλίο είναι να δημιουργήσει ένα κολάζ από φουτουριστικές εικόνες προκειμένου να εντυπωσιάσει και να σοκάρει.

Τέτοια σενάρια, που είναι εύκολο να συρραφούν, είναι λιγότερο συναρπαστικά από αυτό που είναι πραγματικά πιθανό να συμβεί.

Ούτε πάλι αναμασώ τις ιδεοληπτικές προσευχές για να γίνουν οι υπολογιστές πιο «έξυπνοι» ή πιο «φιλικοί προς το χρήστη». Αυτές είναι απλές επαναδιατυπώσεις της επιθυμίας μας να βγούμε από το χάλι στο οποίο βρισκόμαστε. Δε δείχνουν τον τρόπο! Το να προβλεφθεί το μέλλον είναι δύσκολο, όμως οι πιθανότητες βελτιώνονται όταν προσπαθείς να το χτίσεις αντί να το μαντέψεις.

Αυτή η προσέγγιση μου φάνηκε ιδιαίτερα χρήσιμη πριν από είκοσι χρόνια για την πρόβλεψη της Αγοράς Πληροφοριών που αναπτύσσεται γύρω μας με γοργούς ρυθμούς. Και είναι η προσέγγιση που ακολουθώ τώρα, μαζί με τους συναδέλφους μου στο MIT, καθώς ξεκινάμε τη φιλόδοξη αναζήτηση των ανθρωποκεντρικών συστημάτων.

Είναι επίσης η προσέγγιση που ακολουθείται ολοένα και περισσότερο από άλλα ερευνητικά κέντρα αιχμής καθώς επίσης και από εταιρείες σε ολόκληρο τον κόσμο ενόσω διερευνούν και σχηματίζουν τα δικά τους οράματα για το μέλλον.

Η συμβολή πολλών ανθρώπων επηρέασε τον τρόπο σκέψης μου. Τους είμαι υπόχρεος, ιδιαίτερα στους συναδέλφους μου στο Εργαστήριο Επιστήμης Υπολογιστών στο MIT. Όμως δε μιλώ εκ μέρους τους και δε θα πρέπει να θεωρηθούν υπεύθυνοι για όσα λέω εδώ.

Η Ανολοκλήρωτη Επανάσταση είναι μια διακήρυξη των προσωπικών μου ιδεών, πόθων και πιστεύω, γύρω από τα ανθρωποκεντρικά συστήματα.

Έγραψα αυτό το βιβλίο για τους ανθρώπους που χρησιμοποιούν υπολογιστές και για τους τεχνολόγους που τους δημιουργούν, προκειμένου να προσφέρω μια καινούρια οπτική όσον αφορά την κατεύθυνση προς την οποία θα πρέπει να στρέψουμε το πανίσχυρο άρμα που λέγεται χρήση των υπολογιστών.

Ελπίζω ότι το βιβλίο θα παρουσιάσει μια νέα φιλοσοφία πάνω στην τεχνολογία πληροφοριών και ότι θα προσφέρει ένα μανιφέστο για τη μετατροπή αυτής της φιλοσοφίας σε πραγματικότητα. Ελπίζω ότι θα εμπνεύσει τόσο τους χρήστες όσο και τους δημιουργούς υπολογιστών ώστε να τροφοδοτήσουν τον πυρσό την ανθρωποκεντρικής χρήσης των υπολογιστών με τις δημιουργικές τους ιδέες. Και ελπίζω αυτό να ανάψει τη σπίθα μιας επανάστασης μέσα στην επανάσταση των υπολογιστών. Είναι επιτέλους καιρός να το πράξουμε!

Μιχάλης Λ. Δερτούζος
Γουέστον, Μασαχουσέτη